

Maria Mucha, Jerzy Olczak

Bukowe, hm. Zagórz, woj. konińskie. Stanowisko I

Informator Archeologiczny : badania 9, 279-280

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BIECZ
Mury miejskie

patrz
średniowiecze

BRZEG
woj. opolskie

Muzeum Piastów Śląskich
w Brzegu

Badania prowadził mgr Piotr Kubów. Finansowało Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu. Kaplica zamkowa św. Jadwigi z XVII wieku.

W związku z remontem kaplicy przyzamkowej natrafiono na zespół naczyń szklanych i glinianych oraz fragmenty kafła piecowego i cegieł. Powyższe obiekty zostały znalezione w części wschodniej kaplicy, w warstwie gruzu zalegającej na głębokości do 2 metrów od obecnego poziomu posadzki.

Na znalezisko składa się: 15 całych buteleczek, słoik, dolny fragment naczynia fletowego, 2 pokrywki, 5 fragmentów naczyń kielichowatych, fragment butli, 14 dolnych części szklanic cylindrycznych. Wśród naczyń glinianych wyróżnia się kubek majolikowy, mający analogię w datowanym obiekcie ze zbiorów Muzeum Piastów Śląskich /koniec wieku XVII/.

Znalezisko wraz z dokumentacją znajduje się w Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu.

BUKOWE, gm. Zagórz
woj. konińskie
Stanowisko I

Katedra Archeologii
Uniwersytetu
im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

Badania prowadziła mgr Maria Mucha pod kierownictwem doc. dr Jerzego Oczaka. Finansował UAM w Poznaniu oraz Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Pierwsza sezon badań. Nowożytna huta szkła /2 połowa XVII wieku/.

W ramach studiów nad nowożytnym hutnictwem szklarskim w Wielkopolsce podjęte zostały badania terenowe:

1/ w pierwszym etapie, w oparciu o informacje zawarte w źródłach pisanych /a także informacje uzyskane od przypadkowych odkrywców/, przeprowadzono poszukiwania powierzchniowo-weryfikacyjne na obszarze wschodniej Wielkopolski /1974 r./; w ich wyniku zlokalizowano i wstępnie rozpoznano 7 stanowisk hutniczych w następujących miejscowościach: Bukowe, Huta, Huta Stara /stanowiska I i II/, Królików, Łukom, Trąbczyńska Huta. Wszystkie stanowiska występują na terenie województwa konińskiego;

2/ spośród nich do kolejnego etapu - szerokopłaszczyznowych badań wykopaliskowych - wytypowano stosunkowo najlepiej zachowane stanowisko w miejscowości Bukowe, gmina Zagórów.

Badania te, obok zadań merytorycznych /rozpoznanie urządzeń produkcyjnych huty, jej wielkości, asortymentu wytwarzanych szkieł, stopnia rozwoju techniki i technologii produkcji oraz ustalenie chronologii/ miały również na celu zgromadzenie doświadczeń z zakresu techniki eksploracji tego rodzaju obiektów, które jak dotychczas były badane na niewielką tylko skalę.

Stanowisko leży około 0,3 km na południe od skraju zabudowań wsi Bukowe, bezpośrednio na zachód od drogi Bukowe-Łomów i około 0,25 km na południe od strumienia Bartosz.

Na przekopanej powierzchni 287,5 m² odsłonięto rumowisko po fundamentach dwóch pieców szklarskich /2 x 3 m, miąższość do 0,6 m i 2,5 x 4 m, miąższość do 0,8 m/ wypełnione kamieniami i pojedynczymi ceglami oraz dużą ilością spieku szklarskiego, brył zakrzepłej masy szklanej, stłuczki szklanej i fragmentów donic. Ponadto zarys fundamentów w postaci silnie przepalonego piasku, trzeciego, całkowicie zniwelowanego pieca /3 x 3,5 m, miąższość do 0,6 m/. Wszystkie trzy piece usytuowane były obok siebie na osi zachód-wschód. Układ ten może świadczyć o tym, że mamy tu do czynienia najprawdopodobniej z funkcjonalnie powiązаныmi ze sobą urządzeniami produkcyjnymi huty w postaci: 1/ pieca topliwego, w którym uzyskiwano masę szklaną, 2/ pieca roboczego, w którym formowano wyroby i 3/ pieca chłodniczego, w którym odpuszczano gotowe wyroby. W sąsiedztwie pieców natrafiono na ślady zapewne po słupach stanowiących konstrukcję drewnianego budynku huty.

Łącznie na stanowisku odkryto ponad 10 tysięcy sztuk różnorodnych odpadów produkcyjnych /spieki szklarskie, masę szklaną, żużle, "żezki"/, około 1700 fragmentów donic, około 1500 ułamków różnego rodzaju naczyń szklanych, w tym wyroby nieudane, ponad 1900 fragmentów szyb, a także pojedyncze egzemplarze biżuterii ze szkła, około 3200 fragmentów naczyń glinianych, 610 ułamków cegieł oraz 5 monet z 2 połowy XVII wieku.

Badania będą kontynuowane.